

Posudek bakalářské práce Lukáše Breziny

Bakalářské práce Lukáše Breziny je věnována tématu lokálních sociálních problémů se zaměřením na problematiku mládeže. Autor si klade několik nesnadných cílů: Především chce pojmenovat základní sociální problémy regionu a hledat příčiny jejich vzniku, poukázat na jejich provázanost s ostatními sociálními jevy, nacházet možná řešení.

Cíle jsou stanoveny velice široce, takže už úvodní část práce dává tušit, že kvalitní splnění slibovaného nebude bezproblémové. Na druhou stranu lze říci že zájem o sociální problémy na lokální nebo regionální úrovni patří mezi standardní úkoly aplikovaného sociálního výzkumu.

Za nedostatek považuji, že autor nevymezuje, jak definovat pojem sociální problém. Namísto toho nabízí definici sociálně patologických jevů. Tuto však přebírá ze slovníku cizích slov a nijak blíže ji nereflektuje. Není tedy jasné, proč a jak zahrnovat k sociální patologii problematiku religiozity nebo nezaměstnanosti.

Teoretickou část práce autor dělí na dvě kapitoly. V první z nich se věnuje popisu vybrané lokality z historického hlediska, k němuž připojuje svůj subjektivní pohled na region a názory získané od ředitelů místních škol. Snaží se přitom ukázat některé determinanty místních sociálních problémů, které tkví v nedávné minulosti spjaté s mohutným dosídlováním a se specifickou sociální strukturou obyvatel. Poměrně přesvědčivě zde působí opakující se názory oslovených ředitelů, které korespondují s autorovým vlastním názorem o vykořeněnosti místních obyvatel.

Druhá kapitola teoretické části práce, která je svým obsahem i rozsahem jejím těžištěm, se postupně zaměřuje na vybrané sociální problémy regionu – nezaměstnanost, zneužívání drog, kriminalitu, soužití s Romy, nízkou míru religiozity, chybějící pocit domova. Nelze však přehlédnout, že autorovi se nepodařilo logicky jasně oddělit tuto kapitolu od kapitoly předchozí. Mnohé informace se tak opakují. Při pokusu o analýzu jednotlivých problémů se autor dopustil řady nepřesností nebo nejasností (pro příklad: nejasná informace o stagnaci poptávky po uhlí v období po ropném zlomu – str. 19, nepodložené úvahy o nízké kompetenci místních obyvatel převzít odpovědnost za svůj život – str. 21, úvaha o výrazné dědičnosti nízkého vzdělání z důvodu vysokých sociálních dávek – str. 23, myšlenka o odbourávání nezaměstnanosti zvyšováním kreativity – str. 25, zmínka o vytváření part mládeže tam, kde chybí autority – str. 27, nejasná aplikace procesu viktimizace na celý region – str. 32, úvahy o religiozitě opřené jen o počet osob hlásících se k uznaným církvím – str. 39). Za závažnější však považuji, že vzhledem k širší témat se autor mnoha věcem věnuje jen povrchním způsobem a zákonitě nemůže jít ve svých úvahách do větší hloubky. K tomu ostatně nemá ani potřebné profesionální (ekonomické, kriminalistické, sociologické, právní) kompetence.

Oceňuji, že autor dokázal v teoretické části vypíchnout některé hlavní problémy regionu, který lze v různých kritériích považovat za region oslabený. Zároveň často dovedně naznačuje, jak současné problémy souvisí s dějinným utvářením sociálního prostředí. Jeho analýze však chybí solidní podloženost. Zůstává spíše na rovině subjektivních úvah.

Empirická část práce se opírá o provedené dotazníkové šetření. Šetření bylo s ohledem na danou problematiku naplánováno dobře, nicméně velký problém vidím ve způsobu vyhodnocení dat. Zde se ukazuje, že autor nemá s analýzou statistických dat zkušenosti a postupuje velmi svéráznými způsoby. (Například soupis všech získaných dat do jedné tabulky je velice nepřehledný.) Při snaze o hledání souvislostí mezi zjištěnými jevy autor tvrdí, že používá test dobré shody, což není pravda. V každém případě nelze od hledání souvislostí upustit jen proto, že daná data souvislosti nepotvrzují. I takový výsledek je totiž obsahově relevantní a dá se interpretovat. Používání indexů a souhrnných proměnných při analýze není na škodu, vždy by ovšem bylo potřeba uvést, z jakých proměnných je daný index složen a proč byly při jeho tvorbě dané proměnné využity. Jinak zůstávají pro čtenáře, který není s prací podrobně obeznámen, výsledky celého výzkumu prakticky neuchopitelné a nehodnotitelné.

V závěru práce autor bohužel neshrnuje nejdůležitější výsledky, ale spíše se ještě jednou zamýšlí nad stavem celého regionu. Přitom nově tematizuje některé jevy, jichž se práce týká jen okrajově (ochota lidí podílet se na veřejném životě). To nepovažuji v závěru za šťastnou variantu.

Ke specifickým aspektům práce v tomto případě patří i zvolená stylistická rovina. Autorovi se podařilo jeho stylem práci ozvláštnit a učinit ji poměrně čtivou. Měl by však více dbát na logické souvislosti (například zařazení básní nemusí být na škodu, ale jen tam, kde jejich poselství opravdu silně koresponduje se zbytkem textu. U úvodní Vysockého básně o nenávisti si tím nejsem příliš jist) a zejména na formální a gramatickou správnost.

Doplňující otázky:

Proč bylo použití indexů při vyhodnocování vhodnější než vyhodnocení každé otázky v dotazníku zvlášť?

Vysvětlit souvislost mezi religiozitou a sociálními problémy lokality.

Navrhované hodnocení:

D (uspokojivě) - E (dostatečně)

Josef Bernard

